

ВІКОВА ДИНАМІКА ПОКАЗНИКІВ СИСТЕМНОГО КРОВООБІГУ У ДІТЕЙ І ПІДЛІТКІВ ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Латіна Г.О.

*Науковий керівник – канд.мед.наук, доцент Калиниченко І.О.
Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка
Кафедра спортивної медицини і валеології*

Відомо, що адаптація до комплексу специфічних факторів сучасних загальноосвітніх навчально-виховних закладів є складним соціально-психофізіологічний процесом, що супроводжується значним напруженням серцево-судинної системи (ССС). Обстежено 852 учні (417 – хлопців, 435 – дівчат) 6 – 17 років, трьох вікових груп: молодшого (6-10 років), середнього (11 – 14 років) і старшого (15 – 17 років) шкільного віку. Дослідженням встановлено, що у цілому, серед обстеженого контингенту 52% дітей і підлітків мають функціональні відхилення за різними нозологічним формами, в тому числі 16,3% - порушення діяльності ССС, з них у 46,5% учнів визначається стійке підвищення артеріального тиску.

Середні значення САТ, ДАТ мають вікову тенденцію до зростання, на противагу ЧСС, яка з роками знижується. Встановлено, що статеві відмінності впливають тільки на величину САТ ($p < 0,05$). У старших вікових групах спостерігається вірогідно вищий рівень периферичного опору судин, ніж у молодшій.

З процесами статевого дозрівання пов'язані вузлові моменти перебудови гемодинамічної системи. Результати досліджень показали, що першим вузловим віком є 9 років, коли у дівчат і хлопців підвищується САТ, як результат ранньої пубертатної активації. При цьому гіперфункція гіпоталамо-гіпофізарної системи супроводжується, до досягнення статевої зрілості, переважно пресорними ефектами на судини, головним чином на артерії і капіляри, що є основними механізмами підвищення АТ у підлітків.